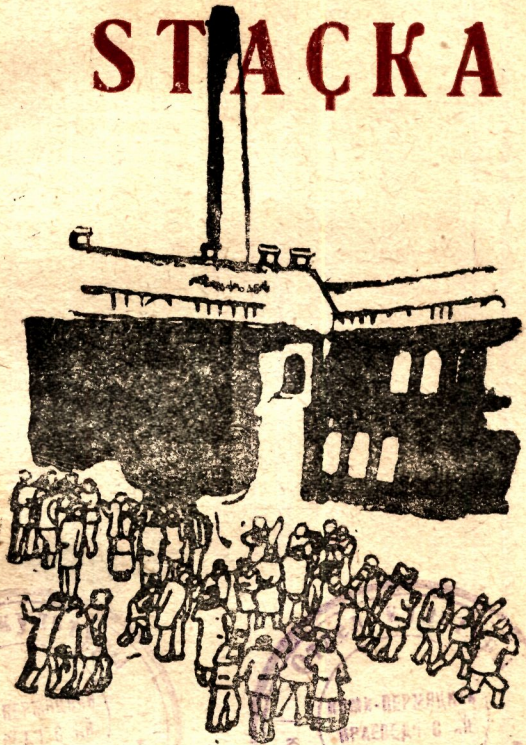

C-32

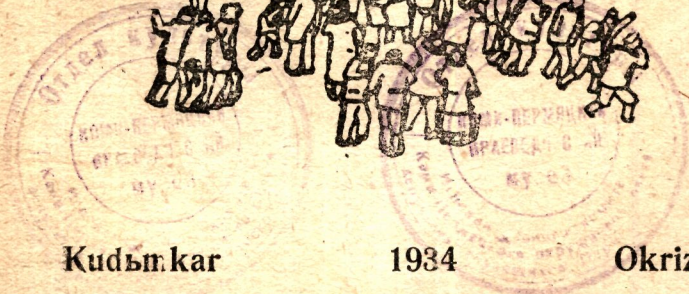
A. Şerafimoviç

S
8

СТАЧКА

4817
4773

Кидьткар

1934

Okrizdat

7
B

A. ŞERAFİMOVİÇ

Staçka

Mijə vəlimə şizim ssılñaj: kuim student, kыk kurşiska i kыjiş (tkaç) Moşşejenko iñьskət. Iñьs sыkaas munis açьs, dobrovoіno. Moşşejenko mijan kolasъn medpəriş—sь kosta sьlə vəli kuimdas vit vо. Uçətik, torьtik, sadraa çuzəmbana, vekñitik da rud leçьt şina. Mijə, kət i toməş, a sь oзыn kыz vьzvocz. Rьttezən—a rьttez Arxanğelskəj gubernaьn dekav təlişə pondətçənlə lunən 12,5 çasə—rьttezən mijə çukərtçьlim ətlə.

Mijə, vəvli, vьdənnьm əsətlimə nьrrez, gaztomçimə gorttez ponda, şemjaez ponda, jorttez da univərşitet ponda—nem vь ogə kerə, vьdəs kieziş uşlis. A sija kыzi sыlkaas loktis, sek-zə oştis stolarnəj maşterskəj. Kət i oзыk rivanoksə kias abu vizim, a vьeəma pondis uzavнь, mijanəs velotis i vьd lun maşterskəjsə tьrtlis revolucionnəj şьlaq-kьvvezən.

Golosьs vəli sьlən kыzi kəzalən, no gora: çirəstas-kə—bus toko potolokiş kişşə.

Sija rьtə mijə pukalim i juim çaj. Kыz i oзыk vəli gaztəm, gəgər çəlis, nə vaşni, nə

şeraləm—nem avu. Kuləmən, kьz çoşkom şinnez vizətisə kьnməm əşьnez. Mukəd pьrişa gorən zukņitas ətərn, rizņitas potas ker srubiş—siz neekis moroz. Gaztəm—saj-paj vəli komnataьn. Çakətisə çasьez. Paş-kalis oşşis ьвəs, pьris Moşşejenko pes no-saən, çarkis sija gor dьnə i veşola, şeralan şinnezən mijan vьlə vizətis:

—Мьј əsətitə pьrreznьtə?

—Кьeəm sija uçətik,—dumajti me.

Moşşejenko kьz çirəstis:

—Əj! olə—ed polə, nən avu—postujt, samis jərnəs—mədərt da novjь!..|

Зьrjьn sek-zə jugdis da gazaşalis.

Pondimə şьvнь, vaitнь. Pondis kьvнь şeraləm, suřitəm. Moşşejenko pukşis pьzan dьnə.

—А noko меньм kiştə nəvna... Kadьs vəliş lunsəg, a mijan oj-ņi... А Moskvaьn naţte əni şin paştaas təvşa sondiьs vizətə.

Me sь vьlə vizəti i vəra dumajti: „кьeəm, мьша, мьgərnas uçət, a kьz-nə sija staçkasə çulətis—sija naţte ez i tьdav oтіrьs kola-sьn.“

—Аңişimoviç,—sui me, noko viştaş mijan-lə, kьz tijə Orexovo-Zujevaьn kerlitə staçka.

—Da me viştaşi-ņi.

—Viştaş, viştaş,—suisə vьdənnьs,—kəş viştaşin-ñi, a kolə esə, vьd pьrişa vьtçe vi-lə kьlam.

—No dak mьj,—çajsə juikə vişţalis Moşşejenko.—Eta dəloьs vəli 1884 voə, vot kьz dasnołəz vo-ñi munis. Uzali me Orexovo-Zujevaьn, Morozovskəj manufakturaьn. *) Kinkə suanən, porjadokkez vəlisə, zelətisə, pədtisə straffezen. Dирektorskəj əşьnez uvtət sapkaən munan—straf i kazarmaьn əddənəv gorətcin—strafi Orexovo-Zujevo uli-çəət şьləmən, neto garmonçaən munan—straf; İnkə vajis kьk kaga—straf. I i inkə suanən, mьla vьris, kəş vod da kuv.

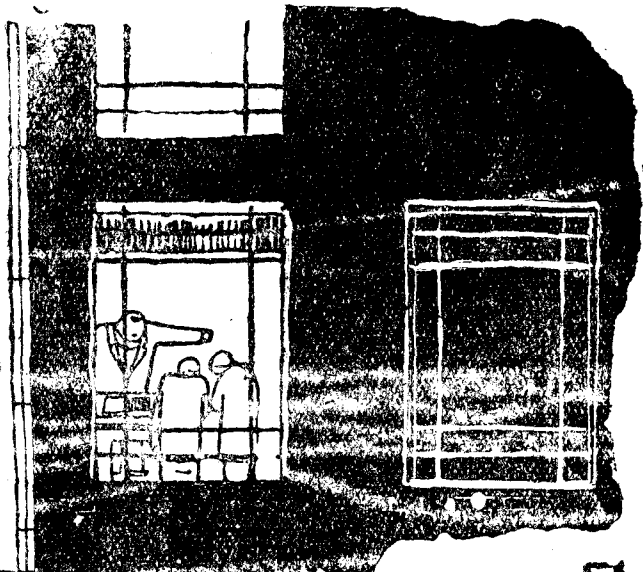
Seçə-zə vəvətlisə əddən vura vestişəmən. A uzalan lunьs vəli—16 da 17 çasən pьrtli-mə. Pondan-kə sogavнь, çarkasə ətərə, kьz ponəs. Uzaliş oğirьs olis uməłzьka pədaşa, ponnezşa...

Təd vьlə uşas, dak jurşikьşəpən suvtə...

Moşşejenko dugdьstis, zьrьs çələ. Şəkьt vəli ssьkaьn, ььn gort dьnşan, no sija olanьs vəli şəkьtzьk vьd ssьkaşa, vəli svaļ-nəj katarga—vekьs guьn kьz, şir pьləmьn.

—A fabrikaьn oğirьs uzalis pemyt, ne-gramotnəj. I vьd korpusə, vьdsən fabrikasə

*) Fabrika, koda kerə şitec.

tьrtisə kossişişşez i polıcejskəjjez, da i mi-
 jan kod uzalişьs ne jeeə vuzavlis asşis-zə
 vonşə. Gorjoşan, şəkьt uzşan, eta ponlən kod
 oləmşan orəttəg pirujtim—vьdəs juvlim kinkə
 suanən, uzavнь eteəm oşirьskət əddən-ņi
 vəli şəkьt, ez poz. A mijə vəlimə kьk po-
 litik—me da Volkov, kəda kulis-ņi. Uzavнь
 mijə kutçylimə vьd-ņoz. Ne to veşkьta puə-
 tam propagandasə kazarmaezьn, ne to fab-
 rikaas nuzņikə əkşasə kuritнь, tapkas oşir-
 ьs tьr—zьn, eьn, remьt—lovzişнь oz poz...
 A mijə Volkovkət voştamə gazetaez, kьeə-
 məş sedasə: kət çernosotennəjəş,*) kət i
 məjmuşaəş, mukəd pьrişə vizan əñña ju-
 rən—kət kьz viz, oz tьdav—i vьtte ləddətan
 sişə, a açьt sek mədikə loban, aslat juriş
 viştavlan: „Kьtçəz zə, mьşa, tijə pondatə
 terpitнь eteəm katargasə? Kəzainьs-ed, mьşa,
 poldis-ņi mijan virən, çozə potas. Nebaran-
 nez-zə mijə, kədnьlə, kinkə suanən, nevna
 burzьk“ I pondan gərdzьнь, nełki
 zegaləнь pellez. Bə dənньs setən zəv kerşasə,
 vьtte oz i lolalə, i kьvzəнь di vujtçəmən: a
 əddən vata pondisə! gazetaezas gizнь,—kьz
 etə cenzuraьs lezə. Vot vəliş loktis kadьs...
 No kьz te, Anişimoviç, eteəm remьtinas

*) Buržuazno-řopovskəj

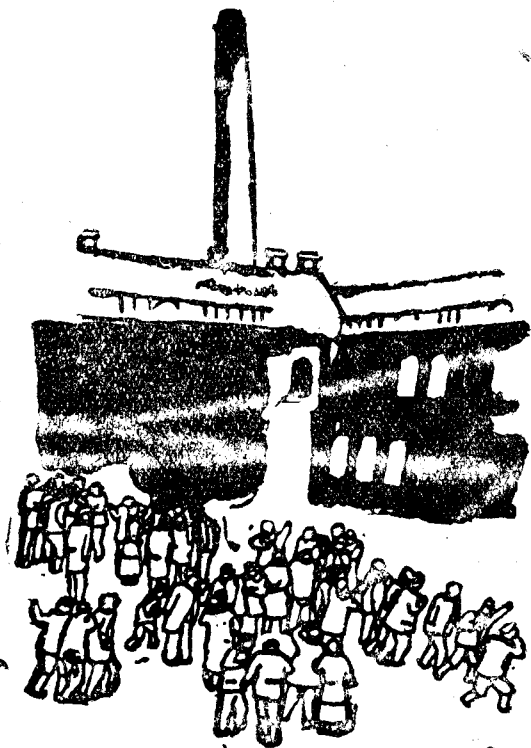
bukvaezsə azzan? Kaqlən tenat şinnet!.. Kəş-ñi
pođi azzan, kər oñña jurən kijezyñ gazetañs.
Siž vot te nylə i eupan, kətçəz maşter oz
lok da vьdənnyməs oz vasət.

8 şurs mort, kəz ətik, çapkisə uz. Kra-
şilşikkezliş, kədna pondylisə pañtaşnь, le-
zalisə əşynnez, mukədsə i nəitəstisə. Maş-
terrez pьssisə, fabrika suvtis. Sek-zə əkşi-
sə naçalsvə, loktis gubernator, vajətisə sal-
dattezəs, kazakkezəs, i pondimə sorovtnь,
kəz mutovkaən. Ravoçəjjez çukərtçisə ətlə,
çirzəny: „Rez-paz keram fabrika i seşşa nem!..“

Mijan-zə Volkovkət vьdəs vəli zavotə,
med ne leznь fabrikasə raznь, a kəz-vь dьr-
zьk kьskьnь staçkasə.

Baitnь vəli əddən-ñi şəkьt: əkşis-kə ne-
zьyt çukər—kotərtəny soldattez, kazakkez
i lezəny nagajkaez da prikladdez.

Ətrьr kəzkə uşkətçisə kazakkez, jansətisə
mijan kolasiş şo mort gəgər i pədnalisə
stolovəiə, a vьəssez dьnə suvtətisə soldat-
tezəs zarjaditəm pisallezən. Azza, kolə pet-
kətnь niyə, a to arestşanaş mьjkə uməl ver-
mas sogmьnь ravoçəjjez kolasьn. Setçə kь-
şanə me dьnə kotərtəny tədsa fabriçnəj
çeləq—nija menam vəlisə adjutanttez tujə—i
vaskəny guşən: „Kьvьz-zə, etə ladərşan oz
karaulitə.“

Gəgərtim mijə omən: vьliş oz karauitə, toľko ьвəsez vəlisə pədanaəş. A ьвəsez əddən şəktəş, дуновəjəş. Pондѝli me pəponən,—kьtçə-ңi.

A çəlad vəra çirzəнь: „То laviş em—lavıçnas!..“

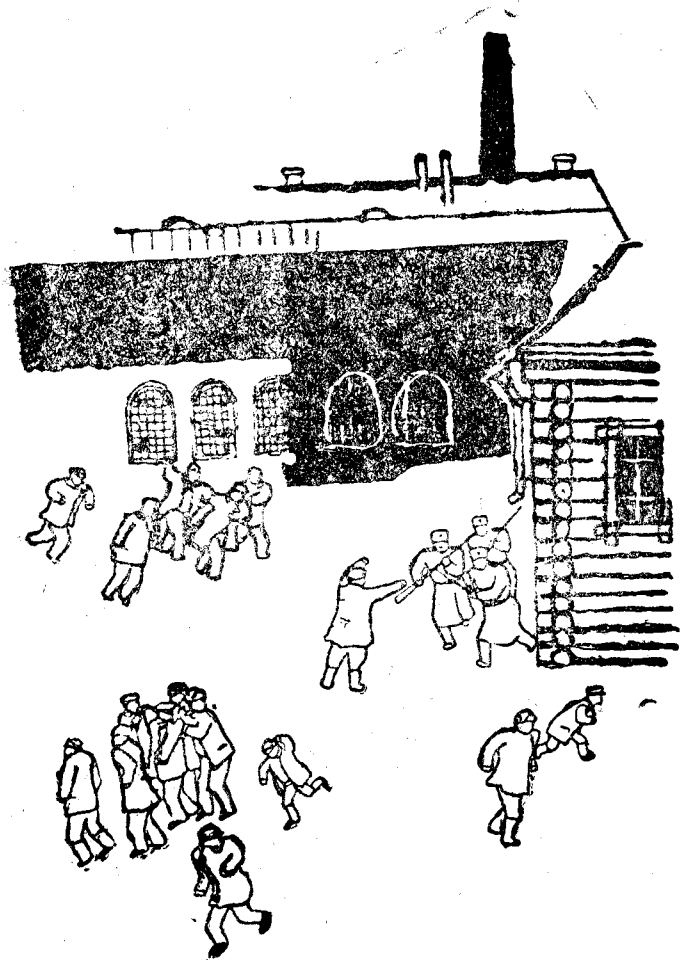
Laviç sulalis kuz, kəda vьльn əvedajtlisə.

Çəladьskət levtimə mijə laviçsə, kaçnitim raz-məd kiez vьльn, da kьz iңdьstim,—siz ьвəсьs i potlaşis. Çəladьs kutçisə çirzəнь „ura,“ a arestovannəjjez pondisə petнь. Vizəta, kotərtəнь setçə vьdəs ravoçəjjez da soldattez. Uşkətçisə soldattez mijanəs vьekavнь stьkkezən... Virdьstis menam jurьn дума—kişşas, mьşa, vir... Çepəşsi me soldattezlaң i pondi gajzəнь ңe aslam golosən: „Кьz, vonnezsə vьekavнь!.. Vonnezsə vьekavнь!..“

A ətik soldat əvtçьstis da veşkə stьknas menam morosə.

Me vəli paşən, jesti kьzkə kutçəнь stьk verdas, ңeekəvti sь kiiş pisəlsə da jь kuza,—priklad rez-paz lois—zugalis. Soldatsə me tojьsti i pondi vəra gorzəm uvja ңe aslam golosən çirzəнь: „Assiньm vonnezsə vьekavнь!..“

Menam gorzəmşan soldattez zəv kerşisə, suvtisə.

Lokti me nъ dьnə, pondi ozət̄inъs vet-
lətnъ da vištavlnъ: „Mъla siz, mъla. Ed
vəreta, jorttez, ətamədəs, vonnez-ed mijə
vьdənnъm, ətik virəəş.“

Rьtnas kazarmaьn pondi çəvtçьnъ, vi-
zəta—jərnəs ožə kьz kumaç gərd. A-a, da
etə menə stьknas.

I rapaьs suk virən tьrəm i jərnəs vьln
virъs gьdəm. A sek-ed sija taekis kьz me-
nъm, me eg i kьv.

Moşsejenko valnъ dugdis i pondis junq
çaj. Mijə vьdənnъm vizətimə sь vьlə i lьd-
dim sija velikan tuja.

Velikan-ed toiko sija kadə vermis suv-
tətnъ soldatskəj stьkkez.

Цена 10 коп.

А. Серафимович
СТАЧКА
Перевел на Коми (пермяцкий)
язык С. КАРАВАЕВ

Р,
Редактор Ф. КАНЮЦОВ

Выпускающий И. РАДОСТЕВ

Окрлит № 358. Заказ № 1002. Тираж 2000. Сдано в набор
10/VII-34 г. Подписано к печати 31/VII-34 г. Печатных листов $1\frac{1}{2}$.

г. Кудымкар. Типография „Свердлополиграфа“.